

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **T. T. N. (H.)**, zast. JUDr. Ivanou Zamazalovou, advokátkou se sídlem Červenohrádecká 1557, Jirkov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2019, č. j. OAM-825/ZA-ZA11-HA10-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 9. 2020, č. j. 42 Az 9/2019 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d ň ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ústí nad Labem shora uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobkyní v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v protokolu o pohovoru k žádosti. Z uvedených listin bylo zřejmé, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu pro legalizaci pobytu na území České republiky. Žalovaný si mimo jiné vyžádal informace o politické a bezpečnostní situaci a dodržování lidských práv ve Vietnamu; v napadeném rozhodnutí se pak zabýval jednotlivými předpoklady udělení mezinárodní ochrany a doplňkové ochrany a postupným vyloučením zákonných důvodů dospěl k závěru, že tyto podmínky žalobkyně nesplňuje. Dle soudu žalobkyně v žalobě neuvedla žádné důvody, ve kterých by mohly být spatřovány azylově relevantní skutečnosti ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona o azylu; veškeré skutečnosti uváděné žalobkyní se vztahovaly výhradně k případnému udělení humanitárního azylu. Krajský soud k tomu upozornil, že se jedná o výjimečný institut, na jehož udělení není právní nárok; udělení humanitárního azylu je na uvážení správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Žalovaný přitom podle soudu v dané věci řádně zjistil a posoudil osobní situaci žalobkyně, situaci jejích rodinných příslušníků i stav v zemi jejího původu. Žalobkyně neuvedla

žádné skutečnosti, z nichž by mohl žalovaný shledat důvody hodné zvláštního zřetele. K důvodům, podle nichž nemá žalobkyně ve vlasti žádný majetek, možnost bydlení ani získání zaměstnání, soud uvedl, že ekonomické důvody nejsou azylově relevantní, a dále pak připomněl, že žalobkyně má možnost legalizovat svůj pobyt prostřednictvím institutů vymezených zákonem o pobytu cizinců; výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je totiž taxativní a tento institut nemá sloužit k legalizaci pobytu. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, podle níž žalovaný chybně uvedl, že žalobkyně je vdaná; žalovaný totiž pouze konstatoval, že lustrací zjistil, že žalobkyně je vedena jako vdaná, což nekorespondovalo s její výpovědí. Na posuzovanou věc však tato skutečnost neměla žádný vliv.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatelka namítala, že již ve správním řízení upozornila na to, že žije v České republice od roku 2005 a za celou dobu navštívila Vietnam pouze pětkrát. Je rozvedená a ve Vietnamu nemá žádné zázemí ani majetek. Jejím nejbližším příbuzným je její bratr, který podniká a stěžovatelka mu v tomto podnikání také pomáhá; v případě, že bude moci zůstat na území České republiky, bratr ji zaměstná nebo bude podnikat společně s ní. Stěžovatelka si našla na území České republiky také přítele, s nímž žije a vede společnou domácnost a chtějí spolu uzavřít manželství. Poznamenala, že v napadeném rozhodnutí je uvedeno, že neuvedla žádné další skutečnosti, které by měl správní orgán ve svém rozhodnutí zohlednit a nedoložila ani žádné písemnosti; k tomu uvedla, že nebyla na nic bližšího tázána a nebyla ani vyzvána, aby svá tvrzení doložila listinami, ačkoliv to byla povinnost správního orgánu. Stěžovatelka nesouhlasila s tím, že by neexistoval žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany; byla přesvědčena, že byl dán důvod uvedený v § 13 zákona o azylu, tedy udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Stěžovatelka znovu zopakovala, že je rozvedená a měla se svým partnerem uzavřít manželství. Dodala, že na území České republiky žije 15. rokem, nebyla zde nikdy stíhána, nemá žádné dluhy a všechny své povinnosti plnila řádně. Dne 13. 10. 2020 předložila stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu oddací list.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že všechny stěžovatelkou uvedené skutečnosti nespádají pod výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, resp. doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu. Žalovaný připomněl, že pro účely legalizace pobytu mají cizinci využít některého z institutů zákona o pobytu cizinců, což stěžovatelka sice učinila, ale vlastním protiprávním jednáním či nedbalostí o pobytové oprávnění přišla. Žalovaný nesouhlasil, že by svým postupem porušil některá ustanovení zákona o azylu a že by v tomto ohledu bylo napadené rozhodnutí nezákonné nebo že by byla stěžovatelka zkrácena na svých právech.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 102 s. ř. s.)

[7] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu

pokračování

nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[8] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatelky neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatelky nesplňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje její zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[10] Stěžovatelka namítala, že správní orgán nepostupoval správně, pokud se jí nedotazoval na další relevantní skutečnosti a nevyzval ji k doložení jí tvrzených skutečností. Nejvyšší správní soud k této námitce poukazuje na ustálenou judikaturu, která se rozložením důkazního břemene zabývala. Pokud jde o břemeno tvrzení v řízení o azylu, to stíhá žadatele o azyl. Jistá procesní aktivita je ovšem požadována i po žalovaném, který by měl v průběhu pohovoru vhodně kladenými otázkami zjistit, zdali žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany, a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat. Pokud jde o břemeno důkazní, to je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.

[11] Stěžovatelka v žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani organizace a nebyla ani nijak politicky aktivní, je bez vyznání, od roku 2004 je rozvedena. Do České republiky přiletěla poprvé v roce 2005 a pobývala zde na základě dlouhodobého pobytového oprávnění za účelem podnikání. Ve Vietnamu byla od té doby celkem pětkrát, a to vždy na měsíc. Uvedla, že je zdravá a neužívá žádné léky. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že na území České republiky přišla o pobytové oprávnění, a proto požádala o azyl. Chtěla by zde znovu získat legální pobytové oprávnění. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že během vycestování z vlasti neměla potíže. Na dotaz, zda je jediným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu legalizace pobytu, odpověděla, že ano. Stěžovatelka uvedla, že má ve vlasti dva syny, kteří tam žijí se svými rodinami. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že stěžovatelka neuvedla žádné azylově relevantní skutečnosti, které by měl žalovaný dále zkoumat; žalovaný přihlédl k údajům uvedeným stěžovatelkou a také k situaci v zemi původu stěžovatelky, aniž by shledal, že by jí v případě návratu do vlasti hrozila újma. Žalovaný rovněž neshledal důvod pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny (jak stěžovatelka namítá v kasační stížnosti), neboť žádnému z rodinných příslušníků stěžovatelky nebyl azyl udělen. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že žalovaný v tomto ohledu nepochybil.

[12] Nejvyšší správní soud dále souhlasí také se závěry žalovaného a krajského soudu, že zde nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu.

[13] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou,*

at' už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

[14] Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv. Správní uvážení podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. k tomu např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, nebo usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013 - 16).

[15] Ustálená judikatura taktéž dovodila, že ani snaha o legalizaci pobytu není relevantním důvodem pro udělení humanitárního azylu: „*Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území České republiky (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“ (srov. k tomu rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69).

[16] Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatelky a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu; své rozhodnutí v tomto ohledu řádně odůvodnil. Také krajský soud se řádně vypořádal s námitkami stěžovatelky, aniž by jim v tomto ohledu přisvědčil. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný a krajský soud vybočili z dosavadní rozhodovací praxe a zároveň ani neshledal, že by zde byl dán důvod se od dosavadní rozhodovací praxe jakkoliv odchýlit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu